

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΔΙΑΣΗΜΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ΤΟ ΤΡΥΦΕΡΟ ΕΙΔΥΛΛΙΟ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ ΖΟΥΜΠΕΡ ΚΑΙ ΤΗΣ ΠΑΥΛΙΝΑΣ ΜΠΩΜΩΝ

Σεπτέμβριο, επί όχθω όλόκληρους μήνες, δούλευε ακατάπαυστα ή λαμπερή, και μεταξυ τών θυμητών της ήταν και ή μητέρα της Παυλίνας Μπωμών, όπως και ό μικρότερος αδελφός της, ό Καλιξτέ ντε Μορισσέν.

Μητέρα και γιός είχαν φρονηθή στην ίδια καρδιά που θα τους ώδηγούσε μαζί με άλλους καταδικύουσιν στη λαμπερία. Ό Καλιξτέ, νέος έλαση δύο μόλις χρόνων, ήταν τρελλά έρωτευμένος με την κ. Όκάο, μία ώμορρη και χαριτωμένη γυναίκα, της οποίας ό Άντρο Σεμιέ είχε έβρυσσει τη χάρι, την άντογία και την ώμορρη στο περίφημο ποίημα τών της «Νέας Φιλαλαμηνής».

Στό δρόμο λοιπόν, καθώς έτρεχε τό κάρρο, ό νεαρός Καλιξτέ φιλούσε με παρηγοριά μία γαλάζια κορδέλλα που τοίχε όποιος ή άνταρμή του. Σέ λίγο καρποτόμωσαν μπροστά τών 19 άντων. Κάθε φορά που έπεισε τό μαχαίρι της λαμπερίας, ό Καλιξτέ, φανταζόταν όριστό-...

Η ίδια τύχη περίμενε και την αδελφή του Καλιξτέ, Παυλίνα. Μά ή Παυλίνα, την τελευτά στιγμή, κατόρθωσε να μετεμφορήσει και να δραστηρευθή από τη φυλακή. Την φιλοξένησε τότε κονρά στο Βιλνέβ, ένα χωριό κοντά στο Παρίσι, ένας παλιός υπηρετής του πατιού τών, ό Ντομνίκ Πακερό, που την έποχη εκείνη ήταν άμπελουργός.

Έχων περάσει μερικες βδομάδες από τότε που ή Παυλίνα ζούσε μέσα στους κόλπους της οικογενείας Πακερό, όταν μία μέρα είχε την τύχη να γνωρίσει έναν άσυγχριτο άνδρα, τόν συγγραφέα Ίωσήφ Ζουμπέρ.

Ό Ζουμπέρ, καμιά σαρανταριά χρόνων τότε, είχε παντρευθή ένα χρόνο πριν και ζούσε σ' ένα γειτονικό χωριό: τό Βιλνέβ-σι-Φόν. Ήταν ένας άνδρας άγνός, τρυφερός, λιγάκι δειλός, που περνούσε τις περισσότερες ώρες μέσα στη βιβλιοθήκη του, μελετώντας, σημειώνοντας, γράφοντας τις περιήμετες «Σκέψεις» του που τις τύπωσε λίγα χρόνια αργότερα και που τόν έκαναν μοναχός ενδόξω.

Όταν έμαθε την ιστορία της Παυλίνας Μπωμών, αισθάνθηκε για τη νεαρή γυναίκα έναν βαθύ όκτο. Πήγε λοιπόν να τη συναντήσει και να τη γνωρίσει. Ήταν μία ώμορρη μέσα καλοκαρηνή και όριξε την Παυλίνα — την τέως κόρησα Παυλίνα ντε Μπωμών — μπροστά στην καλύτερη ώμπελουργό, τού Πακερό. Την πλησίασε με κάποια δειλία, άλλ' άγνός και ελικρινής, καθώς ήταν, νίγησε τη δειλία και της έδωξανε με μία συγχωρητική απλότητα να την φιλοξενήσει στο σπίτι του. Την έβεβαίωσε ότι ό κάτοικος τού χωριού τού ήταν άγαθός άνθρωπος και ότι δεν είχε γίνει τίς τότε καμιά καταγγελλία άριστοκρατική.

Η Παυλίνα δέχθηκε μ' ευχαρίστηση τη φιλοξενία του. Ό Ζουμπέρ της έπένευσε από την πρώτη στιγμή μία άπέραντη έμπιστοσύνη. Άπ' την πρώτη στιγμή κατάλαβε ότι ήταν ένας από τούς άδους εκείνους που όνθονται της γυναικείας και που όνθονται και τά άσθηματα που μορφή να τούς έμνησθουν μία γυναίκα.

Έτσι — έγραφε αργότερα ή Παυλίνα σε μία φίλη της, για τόν Ζουμπέρ — μία ψυχή μοναδική, σπάνια, με κάτι τό άληθινα θείο. Το λεπτότερο μωλό και άσπρόστικος ή πιο τρυφερός, ή πιο άγνή, ή πιο θεατική αίσθηματική ύπαρξη που σάντησα ποτέ μου. Άφοσιώτατος, υπατάκτας, γυρίζει την πραγματική όξια της φίλης και όλης του ή προσπάθειες τείνουν στην ήθική του άνόψωμο και τελειοποίησι.

Τρυφερός και αισθηματικός, καθώς ήταν, ό Ζουμπέρ άγάπησε γλήγορα την Παυλίνα. Μά ή άγάπη τους δεν γνώρισε τη μέση και την παραφορά τού αισθηματικού έρωτος. Έβριε ένα τρυφερό είδυλλιο, μά σέλις πλατωνική, που έβριε δύο λεπτά πνεύματα και δύο ευγενικότατες ψυχές. Φαινόταν, άλλως τε, ότι και ή Παυλίνα, όπως και ό Ζουμπέρ, είχε ψυχική περισσότερο ώμορφιά, καθό ώμορρη ή έξωτερική ή δική, σωματική, άπ' εκείνης που έξετοελλάνουν τούς άντρες. Πά πρόσφατος της — έγραφε για την Παυλίνα ένας σύγχρονός της — ήταν

Παυλίνα Μπωμών είχε κρυφός γνωστή για τόν μεγάλο της έρωτα προς τόν Σατωβριάνδο. Πριν όμως άγαπήσει με όλη την δύναμη της ψυχής της τόν γόητα συγγραφέα της «Ατάλας» και τού «Ρενέ», είχε και άλλους έρωτικούς δεσμούς. Ό τρυφερότερος από τούς δεσμούς αυτούς, εκείνος που διήρασε περισσότερο, είναι ό δεσμός της με τόν συγγραφέα τών «Σκέψεων» Ίωσήφ Ζουμπέρ.

Τό 1794, ήταν τό φροβερότερο έτος της Γαλλικής Έπαναστάσεως, τό έτος της τρομοκρατίας. Άπό τό Φεβρουάριο ως τό Σεπτέμβριο, έπαιζε ή τρομοκρατία με τόν έρωτα.

Τό 1794, ήταν τό φροβερότερο έτος της Γαλλικής Έπαναστάσεως, τό έτος της τρομοκρατίας. Άπό τό Φεβρουάριο ως τό Σεπτέμβριο, έπαιζε ή τρομοκρατία με τόν έρωτα.

Τό 1794, ήταν τό φροβερότερο έτος της Γαλλικής Έπαναστάσεως, τό έτος της τρομοκρατίας. Άπό τό Φεβρουάριο ως τό Σεπτέμβριο, έπαιζε ή τρομοκρατία με τόν έρωτα.

Τό 1794, ήταν τό φροβερότερο έτος της Γαλλικής Έπαναστάσεως, τό έτος της τρομοκρατίας. Άπό τό Φεβρουάριο ως τό Σεπτέμβριο, έπαιζε ή τρομοκρατία με τόν έρωτα.

Τό 1794, ήταν τό φροβερότερο έτος της Γαλλικής Έπαναστάσεως, τό έτος της τρομοκρατίας. Άπό τό Φεβρουάριο ως τό Σεπτέμβριο, έπαιζε ή τρομοκρατία με τόν έρωτα.

Τό 1794, ήταν τό φροβερότερο έτος της Γαλλικής Έπαναστάσεως, τό έτος της τρομοκρατίας. Άπό τό Φεβρουάριο ως τό Σεπτέμβριο, έπαιζε ή τρομοκρατία με τόν έρωτα.

Τό 1794, ήταν τό φροβερότερο έτος της Γαλλικής Έπαναστάσεως, τό έτος της τρομοκρατίας. Άπό τό Φεβρουάριο ως τό Σεπτέμβριο, έπαιζε ή τρομοκρατία με τόν έρωτα.

Τό 1794, ήταν τό φροβερότερο έτος της Γαλλικής Έπαναστάσεως, τό έτος της τρομοκρατίας. Άπό τό Φεβρουάριο ως τό Σεπτέμβριο, έπαιζε ή τρομοκρατία με τόν έρωτα.

Τό 1794, ήταν τό φροβερότερο έτος της Γαλλικής Έπαναστάσεως, τό έτος της τρομοκρατίας. Άπό τό Φεβρουάριο ως τό Σεπτέμβριο, έπαιζε ή τρομοκρατία με τόν έρωτα.

Τό 1794, ήταν τό φροβερότερο έτος της Γαλλικής Έπαναστάσεως, τό έτος της τρομοκρατίας. Άπό τό Φεβρουάριο ως τό Σεπτέμβριο, έπαιζε ή τρομοκρατία με τόν έρωτα.

(Ό πιό άγνός έρωτς της έποχής τού ρωμαντισμού)

μάλλον άσχημο, παρά άραιο. Μόνον τά μάτια της ήσαν έξίσια. Μόσια σκεπτά, που θα έβριχον μία λάμψη όπαρβολική, αν δεν τήν μετρούσε μία έξαιρετική γλυκύτητα, μισοσβένοντας τις πολύ φωτεινες ματιές της και κάνοντας τις να λάμπουν λαγγυμένα, όπως μία άρχίδα τού ήλιου όταν διασχίζει ένα γάργαρο νερό...»

Άλλ' έκτός από τά μάτια, φαίνεται ότι και ή φωνή της Παυλίνας ήταν υπέροχη.

Όταν μιλά — έλεγε ό Ζουμπέρ — νομίζεις ότι μόνον λόγια αόρατικά πρέπει να έγούσε από τά χείλη της.

Και γενικά, ήταν τόσο ντελικάτη, τόσο αιδετή ή Παυλίνα Μπωμών — ύστερα από λίγα χρόνια πέθανε φθισική — ώστε ό Ζουμπέρ την παρέβαλε με μία από τις γυναικείες μορφές τών τοιχογραφιών της Πομπηίας επου πετάνε, λές, άδούκιες στους αιδέρες, σαν να μίγη έχον σόμια.

***

Άπό τό 1794 ως τό 1800, έποχη που γνώρισε τόν Σατωβριάνδο, ή Παυλίνα έβριε πολλές φορές στό σπίτι τού Ζουμπέρ. Έλεγε την ιδιαιτερότητά της κάμαρα, την εφορήνη κάμαρα, όπως τήν έλεγε. Τόν περισσότερο καιρό διάβαζε μαζί τούς πιο έλεκτους συγγραφείς, και ίδιως τούς φιλοσόφους. Ό Ζουμπέρ τούς έξηγούσε στη νεαρή γυναίκα και τούς άνέπτυσε, εύρισκε τις πιο ποιητικές εκφράσεις για να τούς έμνησθουν. Ήθελε ή ψυχή της νεαρής γυναίκας να τραφή και να φρονηθή με ό,τι ευγενικότερο έχει δημοιογήσει ή άνθρώπινη σκέψη.

Άν ό Θεός, της έγραφε μία μέρα, μου χαρίσει ζωή και μου φέρει δολιχά τά πράγματα, θα μου έβριαν τρεις βδομάδες για να μαζέρω όλα τά βιβλία που θα ήθελα να διαβάσετε. Και αν τό κατορθώνα αυτό, μου φαίνεται πως δεν θα έπιθυμούσα τίποτε άλλο τόν κόσμο...»

Έκτός από τό Βιλνέβ ή Παυλίνα έβριε και σ' ένα δικό της έξοχό σπίτι, στο Τελλ, ή στο Παρίσι. Μά στο Παρίσι, όπου την κρατούσαν ή κανονικές της ύποθεώσεις, σπάνια ήταν είχαριστήμένη.

Όσο για μένα — έγραφε σ' ένα Ζουμπέρ σ' ένα της γράμμα από τό Παρίσι — είμαι για να με λυπάστε. Ό,τι κάνω, τό κάνω με άφθια. Πηγαίνω περίπατο, χωρίς να ευχαριστήθω, θεοβίζωμαι σε άνερα που δεν μου βίνουν καμιά γαρά και δεν μπορώ να βρω ούτε μία ιδέα παραρηγορητική. Ξέρω ότι ή κατάστασι αυτή είναι διασπαστική. Όπόσο, ή μέρες εν τω μεταξύ περνούν, τά νεύρα περνούν, και δεν μίς μετάνο στο τέλος παρα τύφους μοναχά για τις χαρές που δεν χαρήκαμε, και στα βόθια της ψυχής, ένα άνυπόφορο κατακατό πενιέρια.

Ήταν μελαγχολική, φοβερά μελαγχολική την έποχη εκείνη ή Παυλίνα. Δεν περίμενε τίποτε από τη ζωή.

Είμαι — έγραφε στον Ζουμπέρ — τελείως προτομοποιημένη για όλα τά ταξείδια και τό ταξείδι άπ' τό οποίο δεν γυρίζεις κανείς, θα τόκαει. Ισως, με την μεγαλύτερη ευχαρίστησι.

Τόν Φεβρουάριο τού 1801, ή Παυλίνα γνώρισε στο σαλόνι της τού Σατωβριάνδο. Τό περίορο εντε δια την γνωριμία αυτή, που θα ήταν ή ατία της δυστυχίας του, την έκανε ό ίδιος ό Ζουμπέρ. Ένας κοινός φίλος τού Σατωβριάνδου και τού Ζουμπέρ είχε παρακαλέσει τόν τελευταίο να συστήση τόν συγγραφέα της «Ατάλας» στην Παυλίνα. Ό Ζουμπέρ δεν μπορούσε ν' άρνηθή. Και τό μοιάδι, τό άναπόφευκτο, σιντελεόθη. Η Παυλίνα άγάπησε τρελλά, παράφορα τόν Σατωβριάνδο, και για τόν Ζουμπέρ δεν διατήρησε πειά παρά ένα αίσθημα φίλης.

Ό Ζουμπέρ, ώστόσο, νικώντας τόν πόνο του, έξακολούθησε να είνε για την Παυλίνα ένας πιστός και στοργικός φίλος. Από μέρες μετά τη γνωριμία της με τό Σατωβριάνδο, την έποχη που ή Παυλίνα γινόταν με τό διαθύρη της — ήθελε να χωρίση τόν άντρα της, κόμια με Μπωμών — ό Ζουμπέρ της έγραφε τό πιο τρυφερό γράμμα, ένα γράμμα γεμάτο από την φιλοσοφική έρωτική άνισησια.

Θά αναγίνετε — της έγραφε χαριτολογώντας — πάλιν τις Μομορέν, μία κοπέλα, ναι, ναι, μη γελάτε, μία παρθένη, μία άγνώστη κόρη...»

Ό δυστυχής ό Ζουμπέρ παραληρούσε. Ήθελε καλά πως ή Παυλίνα αν διακόταν τόσο πολύ να χωρίση, τό έκανε μόνο και μόνο για να μπορέσει να χαιρέται πιο έλεύθερα τόν έρωτά της με τόν Σατωβριάνδο. Μά στο βάθος μία ιδέα παραρηγορούσε τόν Ζουμπέρ. Ήθελε ότι δεν θάκανε ποτέ τη φίλη της Παυλίνας. Και πραγματικά δεν την έχασε.

Όταν δύο χρόνια αργότερα ή Παυλίνα, ιτασκισμένη από τη φθισή, έτοιμοθάνατη, ζητούσε κάπου να βρη ένα στερόν καταφυγιο για να περνούσε τις τελευταίες της μέρες, δεν σκέφθηκε μόνον τόν Σατωβριάνδο, που δριόταν τότε στη Ρώμη, και την περίμενε. Σκέφθηκε τότε και τόν πιστό, τόν πάντα τρυφερό και άφοσιώμενο Ζουμπέρ. Και ίσως για αυτό στιγμή, πριν πάει τό δρόμο για τη Ρώμη, όπου την τραβούσε ή καταναγκάσει ό δόνατος και νοσητευτικός έρωτής της, ή ψυχή της, ή πονεμένη ή μαρτυρική ψυχή της, που είχε τη στιγμή εκείνη τάση άνάγνη από τη φιλωφωρία μιας απίστευτης...